

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH**

**ANALIZA WYNIKÓW BADANIA OKRESÓW
POBIERANIA EMERYTUR**

Warszawa 2012

Opracował:

Andrzej Kania

Specjalista

Akceptowała:

Izabela Tomczyk

Wicedyrektor Departamentu

SPIS TREŚCI

	str.
I. WPROWADZENIE.....	5
II. EMERYCI WYCHODZĄCY Z SYSTEMU WYPŁAT OGÓŁEM.....	6
1. Charakterystyka badanej populacji – ogółem.....	6
2. Okres pobierania emerytur oraz okres przebywania w systemie wypłat w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu.....	15
III. EMERYCI WYCHODZĄCY Z SYSTEMU WYPŁAT - bez świadczeniobiorców pobierających emerytury z urzędu.....	23
1. Charakterystyka badanej populacji.....	23
2. Okres pobierania emerytur oraz okres przebywania w systemie wypłat w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu.....	29
IV. PODSUMOWANIE.....	37

I. WPROWADZENIE

W 2012 r. Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych przeprowadził kolejne badanie statystyczne emerytów wychodzących z systemu wypłatowego. Celem badania było poszerzenie informacji o długości okresów pobierania przez nich emerytur wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Badanie zostało przeprowadzone w oddziałach ZUS i obejmowało co drugiego świadczeniobiorcę - emeryta, który wyszedł z systemu wypłatowego z powodu zgonu w wybranych czterech miesiącach*/ 2011 roku. Łącznie objęto badaniem 27,0 tys. emerytów, w tym także rencistów pobierających w zbiegu z rentą z tytułu niezdolności do pracy emeryturę. Poprzednie badanie w tym zakresie zostało zrealizowane w 2006 r. i obejmowało świadczeniobiorców pobierających emeryturę, którzy wyszli z systemu wypłatowego z powodu zgonu, w tych samych czterech miesiącach 2005 roku.

Okres pobierania wypłacanych przez ZUS świadczeń emerytalnych został poddany analizie zarówno jako okres pobierania jedynie emerytury jako ostatnio pobieranego świadczenia, jak i okres łącznego pobierania świadczeń od momentu przyznania pierwszego świadczenia, poprzez okresy pobierania kolejnych świadczeń, aż do momentu wyjścia emeryta z systemu wypłatowego (okres przebywania w systemie wypłatowym).

Wyniki badania zaprezentowano w dwóch wariantach. W pierwszym wariantcie został poddany analizie okres pobierania wszystkich emerytur, w drugim zaś, dla zachowania porównywalności z wcześniej prowadzonymi badaniami, z analizy wyłączone zostały emerytury z urzędu.

Przy prezentacji danych okres czasowy objęty badaniem – dla celów opisowych – utożsamiony został z rokiem przeprowadzenia badania.

W okresie objętym badaniem Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacał emerytury przeciętnie w miesiącu dla 4 948,7 tys. emerytów. Ubytek z powodu zgonu świadczeniobiorców pobierających emeryturę wynosił miesięcznie 0,3% przeciętnej miesięcznej liczby emerytów.

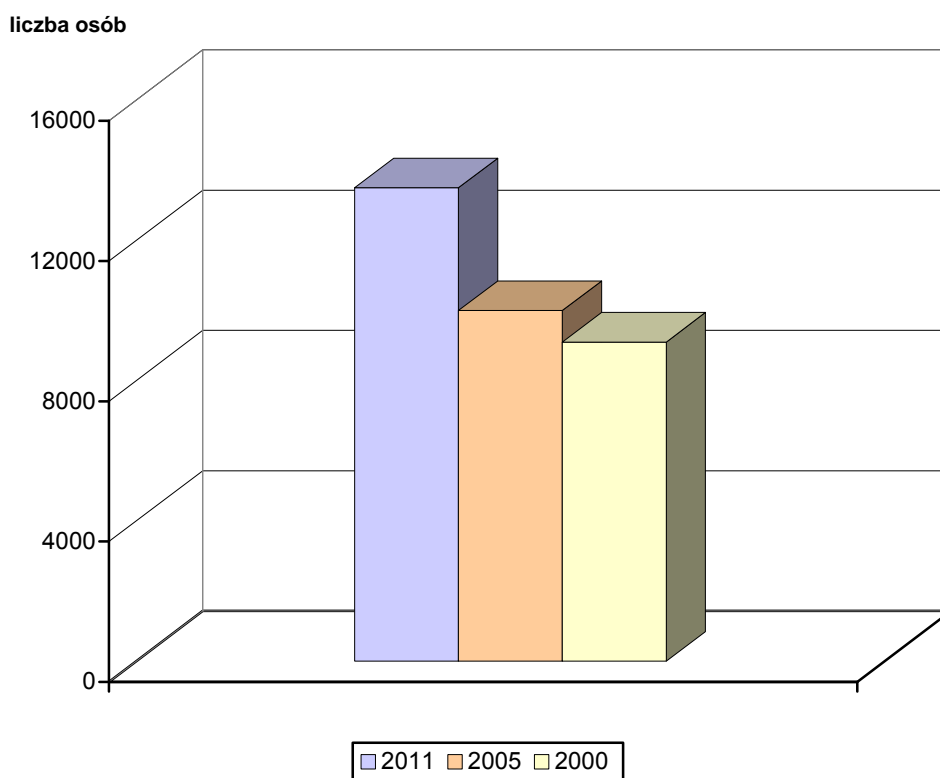
**/ tj. luty, maj, sierpień, listopad jako miesiące reprezentatywne pod względem liczby zgonów w każdym kwartale 2011 r.*

II. EMERYCI WYCHODZĄCY Z SYSTEMU WYPŁAT OGÓŁEM

1. Charakterystyka badanej populacji

W okresie wybranych czterech miesięcy (luty, maj, sierpień, listopad) 2011 roku system wypłatowy emerytur opuściło z powodu zgonu 54,0 tys. osób, tj. przeciętnie 13,5 tys. osób w miesiącu. W 2005 r. średnio w miesiącu ubytek emerytów wynosił 10 tys. natomiast w 2000 r. – 9,1 tys. (rys. 1).

Rys. 1 Średni miesięczny ubytek emerytów w latach 2000, 2005 i 2011

Tak duży wzrost bezwzględnej liczby zgonów emerytów w porównaniu do poprzednich okresów badawczych spowodowany jest znacznym wzrostem liczby ogółu wypłacanych emerytur, w latach poprzedzających badanie.

Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 169, poz. 1412) wprowadziła szereg zmian do ustawy emerytalnej, tj. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 2004 nr 39, poz. 353 z późn. zm.).

Nowym uregulowaniem jest przyznawanie prawa do emerytury z urzędu. Zamiast dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy przyznawana jest z urzędu emerytura, jeśli osoba ta osiągnęła ustawowy wiek emerytalny oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W styczniu 2006 r. ponad 300 tys. rencistów przeszło na emeryturę z urzędu.

W 2011 r. w badanej populacji - mężczyźni stanowili 60,7%, a kobiety 39,3%.

Średni wiek osób wychodzących z systemu wypłatowego wynosił 76,7 lat.

W strukturze wiekowej osób pobierających emerytury (tabela 1) dominującym przedziałem wiekowym w populacji mężczyzn był przedział 71-80 lat, natomiast w populacji kobiet 76-85 lat.

W większości przedziałów wiekowych dominowali mężczyźni, wyższy odsetek kobiet obserwujemy jedynie w przedziale wieku 56-60 lat oraz w wieku powyżej 90 lat - tabela 2.

Tab. 1 Struktura emerytur według wieku i płci osób pobierających świadczenia w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
50 lat i mniej	0,1	0,1	-
51 - 55	0,4	0,4	0,3
56 - 60	3,1	1,4	5,7
61 - 65	11,5	11,2	12,0
66 - 70	13,0	15,0	10,0
71 - 75	17,7	19,7	14,5
76 - 80	19,6	20,8	17,7
81 - 85	18,0	17,5	18,7
86 - 90	11,6	10,2	13,9
91 - 95	3,7	2,8	5,1
96 lat i więcej	1,3	0,9	2,1
Średni wiek	76,7	76,4	77,2

Tab. 2 Struktura emerytur według płci osób pobierających świadczenia oraz wieku w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	60,7	38,4
50 lat i mniej	100,0	100,0	-
51 - 55	100,0	73,3	26,7
56 - 60	100,0	28,2	71,8
61 - 65	100,0	59,0	41,0
66 - 70	100,0	69,7	30,3
71 - 75	100,0	67,7	32,3
76 - 80	100,0	64,4	35,6
81 - 85	100,0	59,1	40,9
86 - 90	100,0	53,1	46,9
91 - 95	100,0	45,7	54,3
96 lat i więcej	100,0	38,5	61,5
Średni wiek	76,7	76,4	77,2

W momencie zgonu wieku emerytalnego, tj. 65 lat nie osiągnęło 9,9% badanych mężczyzn. W populacji kobiet wiek emerytalny (60 lat) nie został osiągnięty w 3,5% przypadków.

W momencie przyznania emerytury średni wiek badanych wynosił 61,4 lat. Mężczyźni zaczęli pobierać emeryturę średnio w wieku 62 lat, a kobiety mając 60,5 lat.

Analiza szczegółowej struktury wg wieku w momencie przyznania emerytury i płci świadczeniobiorców wykazała, że blisko 60% badanych osób zaczęło pobierać emeryturę przed ustawowym wiekiem emerytalnym. Wśród mężczyzn odsetek tych osób wynosił 65,0%, a wśród kobiet 52,0%.

Tab. 3 Struktura emerytur według wieku osób w momencie przyznania świadczenia i płci

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
50 lat i mniej	4,3	4,5	3,7
51 - 55	16,7	7,0	31,6
56 - 60	39,1	40,4	37,1
61 - 65	23,9	32,4	10,8
66 - 70	7,0	8,2	5,3
71 - 75	4,0	4,0	4,0
76 lat i więcej	5,0	3,5	7,5
Średni wiek	61,4	62,0	60,5

Średni staż ogółem badanych osób wynosił 33,4 lat (mężczyźni – 35,8 lat; kobiety – 29,7 lat), a średnie okresy składkowe – 32,1 lat (mężczyźni – 34,7 lat; kobiety – 28,1 lat). Okresy składkowe stanowiły zatem 96,1% średniego stażu ogółem. W przypadku mężczyzn stanowiły one 96,9%, a w przypadku kobiet 94,6%.

Tab. 4 Struktura emerytur według stażu ogółem osób pobierających świadczenie w momencie wyjścia z systemu wypłat oraz płci

Staż*/ w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
15 i mniej	5,7	2,8	9,9
16 – 20	4,5	2,5	7,6
21 – 25	8,9	7,0	11,8
26 – 30	15,1	24,9	18,7
31 – 35	20,6	18,2	24,3
36 – 40	24,7	27,6	18,9
41 lat i więcej	21,0	29,0	8,8
Średni staż	33,4	35,8	29,7

Tab. 5 Struktura emerytur według płci osób pobierających świadczenie oraz stażu ogółem w momencie wyjścia z systemu wypłat

Staż*/ w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	60,7	39,3
15 lat i mniej	100,0	54,1	45,9
16 – 20	100,0	34,2	65,8
21 – 25	100,0	47,7	52,3
26 – 30	100,0	51,2	48,8
31 – 35	100,0	53,6	46,4
36 – 40	100,0	69,2	30,8
41 lat i więcej	100,0	83,7	16,3

*/ Staż zawiera okresy składkowe i nieskładkowe

Tab. 6 Struktura emerytur według okresów składkowych osób pobierających świadczenie w momencie wyjścia z systemu wypłat oraz płci

Okresy składkowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
15 lat i mniej	7,5	3,9	13,1
16 – 20	5,6	3,2	9,3
21 – 25	9,4	6,6	13,8
26 – 30	16,3	13,8	20,0
31 – 35	21,2	21,0	21,4
36 – 40	23,3	28,6	15,2
41 lat i więcej	16,7	22,9	7,2
Średni okres składkowy	32,1	34,7	28,1

Jak już wcześniej wspomniano, począwszy od 1 stycznia 2006 r., osobom które osiągnęły ustawowy wiek emerytalny oraz podlegały ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, bez względu na posiadany staż, przyznawana jest zamiast dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy emerytura z urzędu. Na emeryturę mogą również przejść osoby, które osiągnęły wymagany wiek emerytalny ale nie zdołały udowodnić wystarczająco długiego okresu składkowego i nieskładkowego i ich staż ubezpieczeniowy jest krótszy o 5 lat od wymaganego. Występujący, w tabelach 4-6 w pozycji – „staż 15 lat i mniej”, znaczny odsetek badanych emerytów wynika z w/w faktu pobierania emerytury z urzędu oraz krótszego, niż wymagany, stażu ubezpieczeniowego.

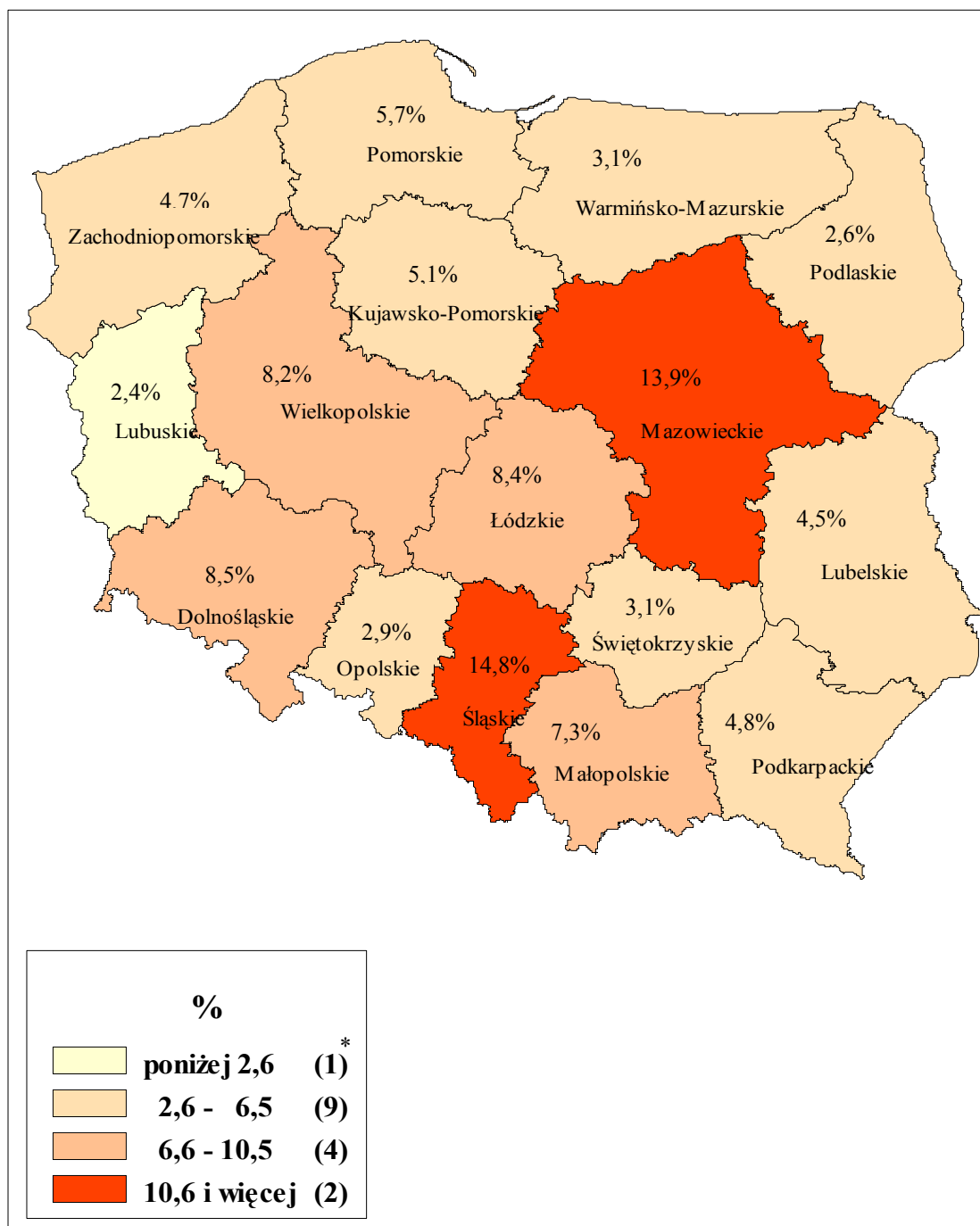
W 2011 r. najwyższy odsetek osób wychodzących z systemu wypłatowego odnotowujemy w województwach o największej liczbie mieszkańców, tj. w województwie śląskim – 14,8% ogółu badanych, mazowieckim – 13,9%, dolnośląskim – 8,5%, łódzkim – 8,4%, wielkopolskim – 8,2%, i małopolskim – 7,3%.

Analiza przeciętnej miesięcznej liczby emerytów, którzy wyszli z systemu wypłatowego z powodu zgonu w przeliczeniu na 1000 emerytów w danym województwie, pozwala zauważyć, że największy wskaźnik wystąpił w województwie opolskim – 2,97, w woj. lubelskim – 2,94 i woj. łódzkim – 2,89, najmniejszy natomiast w woj. śląskim – 2,58, woj. małopolskim – 2,59 i woj. lubuskim – 2,62 (tabela 7 i rys. 2,3)

Tab. 7 Struktura emerytur wypłaconych osobom, które wyszły z systemu wypłatowego w 2011 r. na skutek zgonu, w przeliczeniu na 1000 emerytów według województw

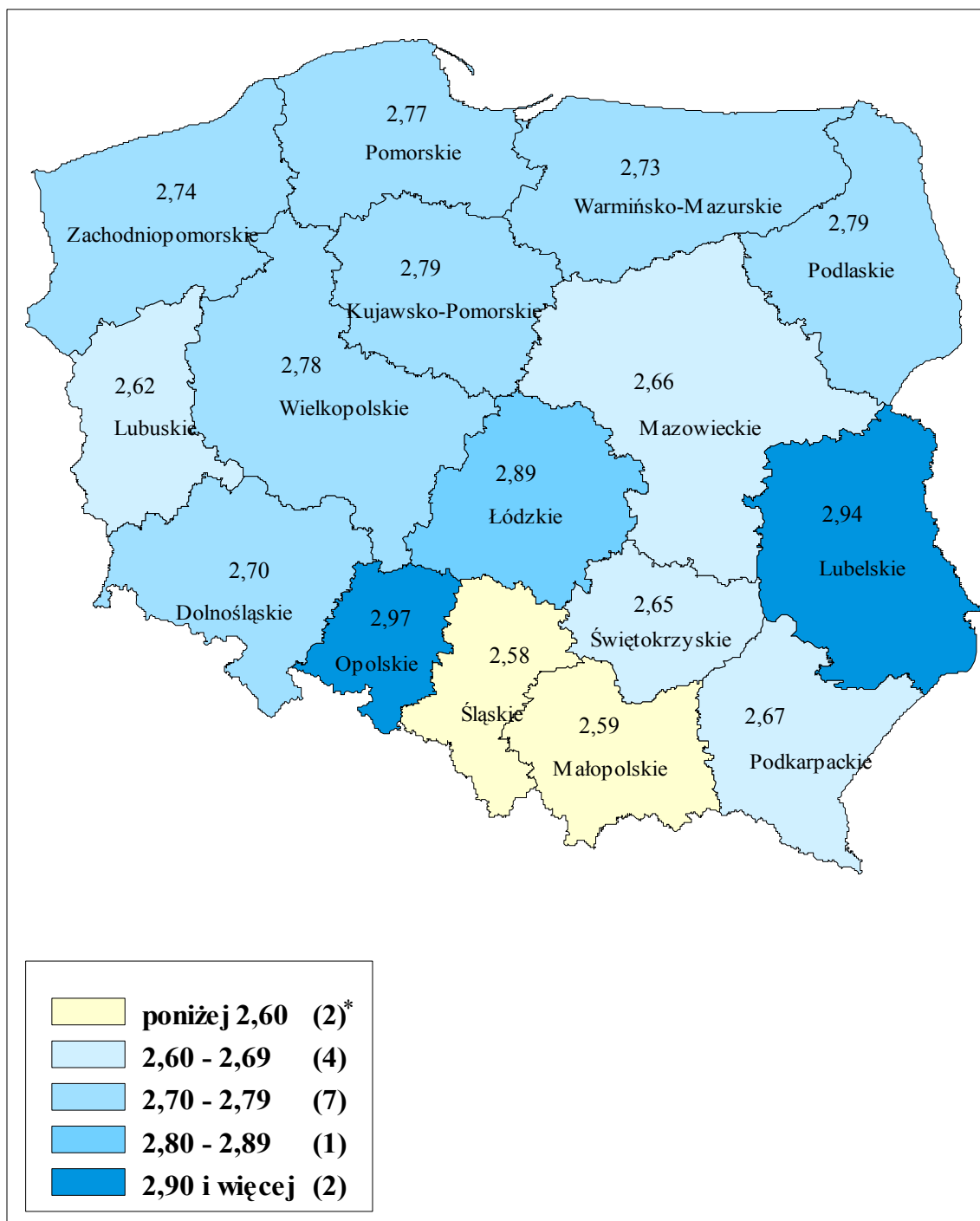
Województwo	Przeciętna miesięczna liczba emerytur wypłaconych osobom, które wyszły z systemu wypłatowego na skutek zgonu:	
	w odsetkach	w przeliczeniu na 1000 emerytów
OGÓLEM	100,0	2,71
Dolnośląskie	8,5	2,70
Kujawsko-pomorskie	5,1	2,79
Lubelskie	4,5	2,94
Lubuskie	2,4	2,62
Łódzkie	8,4	2,89
Małopolskie	7,3	2,59
Mazowieckie	13,9	2,66
Opolskie	2,9	2,97
Podkarpackie	4,8	2,67
Podlaskie	2,6	2,79
Pomorskie	5,7	2,77
Śląskie	14,8	2,58
Świętokrzyskie	3,1	2,65
Warmińsko-mazurskie	3,1	2,73
Wielkopolskie	8,2	2,78
Zachodniopomorskie	4,7	2,74

Rys. 2 Struktura emerytów, którzy wyszli z systemu wypłatowego w 2011 r. z powodu zgonu według województw

* liczba województw

Rys. 3 Przeciętna miesięczna liczba emerytów, którzy wyszli z systemu wypłatowego z powodu zgonu w przeliczeniu na 1000 emerytów w danym województwie

* liczba województw

2. Okres pobierania emerytur oraz okres przebywania w systemie wypłat w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu

Osoby wychodzące w 2011 r. z systemu wypłat z powodu zgonu pobierały emerytury przeciętnie przez 16 lat i 2 miesiące. W tabeli 8 przedstawiony został przeciętny okres pobierania emerytury według płci i wieku emeryta w momencie zaprzestania wypłaty.

Tab. 8 Przeciętny okres pobierania emerytury w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Przeciętny okres pobierania emerytury*/		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	16_02	15_04	17_06
50 i mniej	2_08	2_08	-
51 - 55	7_01	6_11	7_06
56 - 60	4_06	5_07	4_01
61 - 65	5_06	4_07	6_07
66 - 70	8_08	7_05	11_05
71 - 75	14_00	13_00	16_01
76 - 80	18_04	17_08	19_06
81 - 85	21_09	21_06	22_03
86 - 90	25_00	25_00	24_11
91 - 95	26_11	27_09	26_03
96 lat i więcej	29_07	30_09	28_10

**/ w latach i miesiącach*

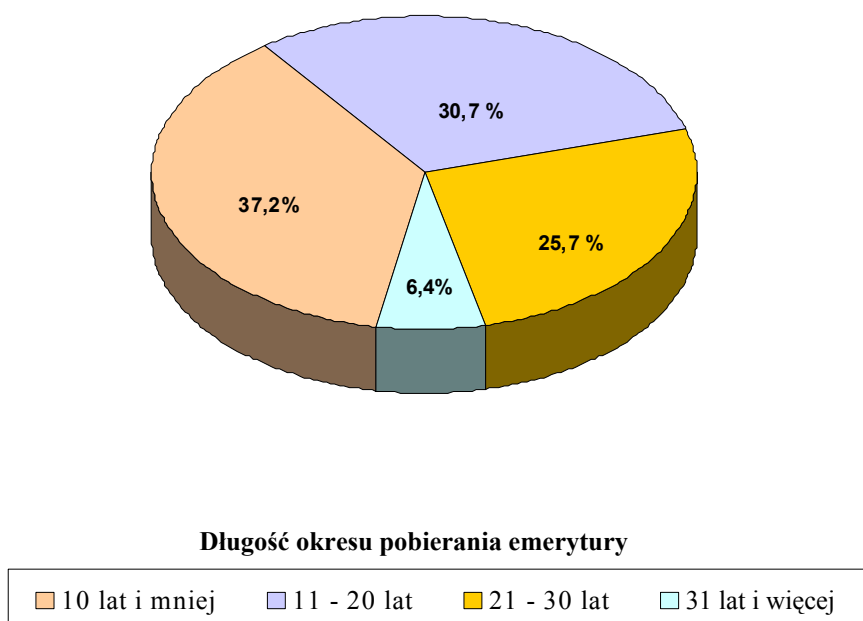
Mężczyźni przeciętnie pobierali emeryturę przez 15 lat i 4 miesiące, a kobiety o ponad 2 lata dłużej. Nieznacznie krótszy okres pobierania emerytur przez kobiety obserwujemy jedynie w grupie wiekowej 56 – 60 lat. Dominującym przedziałem okresu pobierania emerytury zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet był okres 16 – 20 lat.

Tab. 9 Okres pobierania emerytur według długości okresu ich pobierania w zależności od płci świadczeniobiorców

Okres pobierania emerytury	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
poniżej 6 lat	24,8	25,8	23,2
6 do 10 lat	12,4	13,2	11,1
11 do 15 lat	11,4	12,8	9,2
16 do 20 lat	19,3	20,9	16,9
21 do 25 lat	11,8	10,0	14,7
26 do 30 lat	13,9	13,5	14,5
31 i więcej lat	6,4	3,8	10,4
Przeciętny okres pobierania emerytury*/	16_02	15_04	17_06

*/ w latach i miesiącach

Rys. 4 Struktura emerytur według długości okresu ich pobierania

Przeciętny okres pobierania emerytury wg wybranych grup zawodowych prezentuje tabela 10.

I tak, w przypadku badanej populacji w 2011 r. najdłużej wypłacano emerytury górnikom – 20 lat i 11 miesięcy oraz twórcom i artystom 20 lat i 3 miesiące, najkrócej natomiast osobom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą – 11 lat i 5 miesięcy.

Tab.10 Przeciętny okres pobierania emerytur według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Przeciętny okres*/ pobierania emerytury w 2011
OGÓŁEM	16_02
w tym:	
kolejarzy	19_06
górników	20_11
nauczycieli	20_00
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	14_02
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	11_05
twórców i artystów	20_03
duchownych	13_09
pracowników spółdzielni produkcyjnych	14_05

**/ w latach i miesiącach*

Tab.11 Struktura okresu pobierania emerytur według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres pobierania emerytury						
		poniżej 6 lat	6 – 10	11 -15	16 - 20	21 – 25	26 - 30	31 i więcej lat
OGÓŁEM w tym:	100,0	24,8	12,4	11,4	19,3	11,8	13,9	6,4
kolejarzy	100,0	14,4	7,3	17,0	19,4	9,5	22,5	9,9
górników	100,0	9,4	8,1	11,8	15,0	19,8	27,6	8,3
nauczycieli	100,0	10,4	9,9	11,8	16,5	24,3	16,8	10,3
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	100,0	40,5	7,8	1,1	16,7	14,4	11,1	4,4
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	100,0	38,3	19,5	13,0	13,7	9,6	4,9	1,0
twórców i artystów	100,0	12,8	10,3	5,1	12,8	38,5	7,7	12,8
duchownych	100,0	18,2	20,5	20,5	9,0	31,8	-	-
pracowników spółdzielni prod.	100,0	32,9	11,3	12,9	12,9	17,1	9,3	3,6

Wśród ogółu badanych 5,0% stanowili świadczeniobiorcy, którzy oprócz emerytury otrzymywali również połowę renty z tytułu niezdolności do pracy przyznanej na skutek wypadku przy pracy czy choroby zawodowej lub też renty przyznanej na podstawie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych, lub pobierali całą rentę i połowę emerytury (tzw. świadczenia zbiegowe).

W populacji osób pobierających świadczenia zbiegowe 72,5% stanowili mężczyźni. Przed wyjściem z systemu wypłatowego - 67,1% osób pobierało wraz z emeryturą rentę wypadkową z tytułu niezdolności do pracy, przy czym 58,3% z nich pobierało ją na skutek choroby zawodowej. Pozostałe osoby (32,9%) pobierały świadczenia rentowe inwalidów wojennych i wojskowych.

Przeciętny okres pobierania emerytury przez rencistów otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe wynosił 18 lat i 4 m-ce, natomiast inwalidów wojennych, wojskowych i kombatantów 24 lata i 11 m-cy. Strukturę otrzymujących świadczenia zbiegowe według rodzaju renty przedstawia tabela 12.

Tab. 12 Struktura okresu pobierania emerytur wypłacanych osobom, które wyszły z systemu wypłatowego w 2011 r. i pobierały świadczenia zbiegowe

Wyszczególnienie	Okres pobierania	
	w odsetkach	w latach i miesiącach
OGÓŁEM - emerytury z tego:	100,0	20_06
emerytury przy rentach z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowych z tego:	67,1	18_04
emerytury przy rentach z tytułu wypadków przy pracy	27,7	16_10
emerytury przy rentach z tytułu wypadków w drodze do/z pracy	3,3	18_06
emerytury przy rentach z tytułu chorób zawodowych	39,1	19_02
emerytury przy rentach inwalidów wojennych i wojskowych	32,9	24_11

Tabele 13 – 15 przedstawiają łączny okres pobierania świadczeń dla emerytów wychodzących w 2011 r. z systemu wypłat, tj. okres liczony łącznie z okresami świadczeń pobieranych przed przyznaniem emerytury, tzw. okres przebywania w systemie wypłat.

W tym przypadku przeciętny okres pobierania emerytury (łącznie z okresami wcześniej pobieranych świadczeń) wynosił 20 lat i 10 miesięcy. Był zatem dłuższy średnio o 4 lata i 8 miesięcy od okresu pobierania samej emerytury. Badani mężczyźni przebywali w systemie wypłat przez okres 19 lat i 9 miesięcy, a kobiety przez okres 22 lat i 6 miesięcy (tabela 13).

Tab. 13 Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu

Wiek	Przeciętny okres*/ przebywania w systemie wypłatowym		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	20_10	19_09	22_06
50 lat i mniej	2_08	2_08	-
51 - 55	7_03	7_01	7_07
56 - 60	7_02	7_01	7_02
61 - 65	9_10	8_09	11_04
66 - 70	14_07	13_09	16_07
71 - 75	19_03	18_06	20_10
76 - 80	22_08	21_11	24_01
81 - 85	25_11	25_01	27_02
86 - 90	29_01	27_11	30_04
91 - 95	31_10	30_07	32_11
96 lat i więcej	35_07	34_02	36_05

**/ w latach i miesiącach*

Najdłuższy łączny okres pobierania świadczeń w 2011 r. obserwujemy wśród osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 24 lata i 5 miesięcy oraz wśród pracowników spółdzielni produkcyjnych – 23 lata i 3 miesiące. W przypadku pierwszej grupy zawodowej różnica między okresem przebywania w systemie wypłat, a okresem pobierania wyłącznie emerytury wynosiła 10 lat i 3 miesiące, a w przypadku pracowników spółdzielni produkcyjnych 8 lat i 10 miesięcy. Znaczną różnicę w okresach pobierania świadczeń odnotowujemy również wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Wynosiła ona 6 lat i 5 miesięcy (tabela 14).

Osoby z tych grup najczęściej i najdłużej pobierały przed emeryturą renty z tytułu niezdolności do pracy. Wśród osób pobierających świadczenia zbiegowe różnica między okresem przebywania w systemie wypłat, a okresem pobierania wyłącznie emerytury wyniosła 6 lat. Najdłużej przebywały w systemie osoby pobierające również rentę z tytułu wypadku przy pracy. Łącznie pobierały one świadczenia przez okres 30 lat i 9 miesięcy (tabela 16).

Tab. 14 Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Przeciętny okres*/ przebywania w systemie wypłatowym
OGÓŁEM	20_10
w tym:	
kolejarzy	22_05
górników	22_06
nauczycieli	20_10
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	24_05
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	17_10
twórców i artystów	22_10
duchownych	15_04
pracowników spółdzielni produkcyjnych	23_03

**/ w latach i miesiącach*

Tab. 15 Struktura okresu przebywania w systemie wypłatowym według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres przebywania w systemie wypłatowym						
		poniżej 6 lat	6 – 10	11 -15	16 - 20	21 – 25	26 - 30	31 i więcej lat
OGÓŁEM w tym:	100,0	8,8	7,0	12,1	23,9	17,1	18,3	12,8
kolejarzy	100,0	5,7	3,3	16,1	22,2	13,9	23,8	15,0
górników	100,0	5,5	7,8	11,7	15,4	18,1	26,9	14,6
nauczycieli	100,0	8,4	9,3	11,7	16,0	24,5	18,1	12,0
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	100,0	1,1	1,1	4,4	23,3	31,2	18,9	20,0
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	100,0	6,8	9,5	20,5	29,4	22,3	7,8	3,7
twórców i artystów	100,0	-	7,7	5,1	17,9	46,2	10,5	12,8
duchownych	100,0	6,8	15,9	25,0	15,9	36,4	10,2	12,8
pracownicy spółdzielni prod.	100,0	0,7	1,4	7,9	32,1	23,6	22,9	11,4

Tab. 16 Okres przebywania w systemie wypłatowym osób, które w momencie wyjścia z systemu wypłatowego pobierały świadczenia zbiegowe

Wyszczególnienie	Okres przebywania w systemie wypłatowym	
	w odsetkach	w latach i miesiącach
OGÓŁEM - pobierający z tego:	100,0	26_06
emerytury przy rentach. z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowych z tego:	67,1	26_07
emerytury przy rentach z tytułu wypadków przy pracy	27,7	30_09
emerytury przy rentach z tytułu wypadków w drodze do/z pracy	3,3	29_04
emerytury przy rentach z tytułu chorób zawodowych	39,1	23_09
emerytury przy rentach. inwalidów wojennych i wojskowych	32,9	26_03

III. EMERYCI WYCHODZĄCY Z SYSTEMU WYPŁAT - bez świadczeniobiorców pobierających emerytury z urzędu

1. Charakterystyka badanej populacji

W celu porównywalności badanej zbiorowości emerytów z poprzednimi okresami badawczymi, w tej części opracowania, tj. w tablicach 17 - 30 nie uwzględniono emerytów, którzy w 2011 r. wyszli z systemu wypłat z przyznaną wcześniej emeryturą z urzędu. W tym przypadku badana grupa osób, które wyszły z systemu z powodu zgonu liczyła 24 tys.

I tak, w 2011 r. w tej badanej populacji - mężczyźni stanowili 61,6%, a kobiety 38,4%. Proporcje te w każdym z dwóch poprzednich okresów badawczych były niemal identyczne.

Średni wiek osób wychodzących z systemu wypłatowego wynosił 76,6 lat i był wyższy o 1 rok od przeciętnego wieku osób badanych w 2005 r. i o 1 rok i 7 m-cy od badanych w 2000 r.

Tab. 17 Średni wiek emerytów w momencie wyjścia z systemu wypłat według płci w poszczególnych okresach badawczych

Wyszczególnienie	2011	2005	2000
Ogółem	76,6	75,6	75,0
Mężczyźni	76,4	75,4	74,5
Kobiety	76,8	75,9	75,7

Tab. 18 Struktura emerytur według wieku i płci osób w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
50 lat i mniej	0,1	0,1	-
51 - 55	0,4	0,5	0,3
56 - 60	3,5	1,6	6,6
61 - 65	12,0	11,8	12,4
66 - 70	12,3	13,6	10,2
71 - 75	17,6	19,6	14,6
76 - 80	19,7	20,9	17,7
81 - 85	18,1	17,8	18,6
86 - 90	11,5	10,4	13,2
91 - 95	3,5	2,8	4,5
96 lat i więcej	1,3	0,9	1,9
Średni wiek	76,6	76,4	76,8

W porównaniu ze strukturą wiekową z poprzedniego okresu badawczego obserwujemy większy udział emerytów wychodzących z systemu wypłat w wieku powyżej 81 lat - o 6,5 pkt. procentowego oraz osób z przedziału wiekowego 61-65 lat – o 2,9 pkt. procentowego.

Tab.19 Struktura emerytur według płci osób pobierających świadczenia oraz wieku w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	61,6	38,4
50 lat i mniej	100,0	100,0	-
51 - 55	100,0	73,3	26,7
56 - 60	100,0	28,1	71,9
61 - 65	100,0	60,4	39,6
66 - 70	100,0	68,2	31,8
71 - 75	100,0	68,2	31,8
76 - 80	100,0	65,5	34,5
81 - 85	100,0	60,6	39,4
86 - 90	100,0	55,7	44,3
91 - 95	100,0	49,7	50,3
96 lat i więcej	100,0	42,4	57,6
Średni wiek	76,6	76,4	76,8

W momencie zgonu, wieku emerytalnego, tj. 65 lat nie osiągnęło 10,9% badanych mężczyzn. W populacji kobiet wiek emerytalny (60 lat) nie został osiągnięty w 4,0% przypadków. W roku 2005 wśród mężczyzn odsetek ten wynosił 8,8%, a wśród kobiet 7,9%.

W momencie przyznania emerytury średni wiek badanych wynosił 60 lat i był wyższy w porównaniu z rokiem 2005 średnio o 2,5 roku. Mężczyźni zaczęli pobierać emeryturę średnio w wieku 61 lat, a kobiety mając 58,3 lat.

Ponad 67% badanych osób zaczęło pobierać emeryturę przed ustawowym wiekiem emerytalnym. Wśród mężczyzn odsetek tych osób wynosił 71,9%, a wśród kobiet 55,9% (tabela 20). W 2005 r. odsetek badanych emerytów, którzy zaczęli pobierać świadczenie przed ustawowym wiekiem emerytalnym wynosił 68,3% (mężczyźni – 72,7%; kobiety – 61,1%).

Tab. 20 Struktura emerytur według wieku i płci osób w momencie przyznania świadczenia

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
50 lat i mniej	3,8	3,9	3,5
51 - 55	18,7	7,7	36,4
56 - 60	43,3	44,8	41,0
61 - 65	24,0	32,1	11,0
66 - 70	5,7	6,7	3,9
71 - 75	2,2	2,4	1,8
76 lat i więcej	1,3	1,2	1,3
Średni wiek	60,0	61,0	58,3

Średni staż ogółem badanych emerytów wynosił 35,1 lat (mężczyźni – 37,2 lat; kobiety – 31,7 lat), a średnie okresy składkowe – 33,7 lat (mężczyźni – 36,0 lat; kobiety – 30,0 lat). Okresy składkowe stanowiły zatem 96,0% średniego stażu ogółem. W przypadku mężczyzn stanowiły one 96,8%, a w przypadku kobiet 94,6%.

Tab. 21 Struktura emerytur według stażu ogółem osób pobierających świadczenia w momencie wyjścia z systemu wypłatowego oraz płci

Staż*/ w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
15 i mniej	1,0	-	2,7
16 – 20	3,1	1,3	6,1
21 – 25	8,2	5,7	12,1
26 – 30	15,7	12,7	20,5
31 – 35	22,1	18,9	27,4
36 – 40	26,6	29,7	21,5
41 lat i więcej	23,3	31,7	9,7
Średni staż	35,1	37,2	31,7

Tab. 22 Struktura emerytur według płci osób pobierających świadczenie oraz stażu ogółem w momencie wyjścia z systemu wypłatowego

Staż*/ w latach	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	61,6	38,4
15 lat i mniej	100,0	-	100,0
16 – 20	100,0	25,6	74,4
21 – 25	100,0	43,2	56,8
26 – 30	100,0	49,9	50,1
31 – 35	100,0	52,5	47,5
36 – 40	100,0	68,9	31,1
41 lat i więcej	100,0	83,9	16,1

*/ Staż zawiera okresy składkowe i nieskładkowe

Tab. 23 Struktura emerytur według okresów składkowych osób pobierających świadczenie w momencie wyjścia z systemu wypłat oraz płci

Okresy składkowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
15 lat i mniej	3,2	1,5	5,7
16 – 20	4,1	1,4	8,3
21 – 25	8,9	5,4	14,5
26 – 30	17,0	13,9	22,1
31 – 35	22,8	22,0	24,2
36 – 40	25,6	30,8	17,3
41 lat i więcej	18,4	25,0	7,9
Średni okres składkowy	33,7	36,0	30,0

2. Okres pobierania emerytur*/ oraz okres przebywania w systemie wypłat w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu

Emeryci wychodzący w 2011r. z systemu wypłat na skutek zgonu pobierali emerytury przeciętnie przez 17 lat i 7 miesięcy, a więc o 1 rok i 7 m-cy dłużej niż statystyczny emeryt wychodzący z systemu w 2005 roku.

Tab. 24 Przeciętny okres pobierania emerytury w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Przeciętny okres pobierania emerytury**/		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	17_07	16_06	19_05
50 lat i mniej	2_08	2_08	-
51 - 55	7_01	6_11	7_06
56 - 60	4_06	5_07	4_01
61 - 65	5_08	4_10	6_11
66 - 70	9_07	8_04	12_03
71 - 75	15_01	13_11	17_08
76 - 80	19_10	18_11	21_08
81 - 85	23_08	22_11	24_10
86 - 90	27_08	26_09	28_11
91 - 95	30_11	29_09	32_01
96 lat i więcej	34_08	33_04	35_08

*/ bez emerytur z urzędu

**/ w latach i miesiącach

Mężczyźni przeciętnie pobierali emeryturę przez 16 lat i 6 miesięcy, a kobiety o blisko 3 lata dłużej. Najkrótszy przeciętny okres pobierania emerytur przez kobiety wynoszący 4 lata i 1 miesiąc obserwujemy w grupie wiekowej 56 – 60 lat, a w przypadku mężczyzn wynoszący 2 lata i 8 miesięcy w grupie wiekowej poniżej 50 lat.

W porównaniu z poprzednim okresem badawczym, przeciętny okres pobierania emerytury przez mężczyzn zwiększył się o 1 rok i 9 miesięcy, natomiast dla kobiet okres ten był dłuższy o 1 rok i 5 miesięcy (tabela 25).

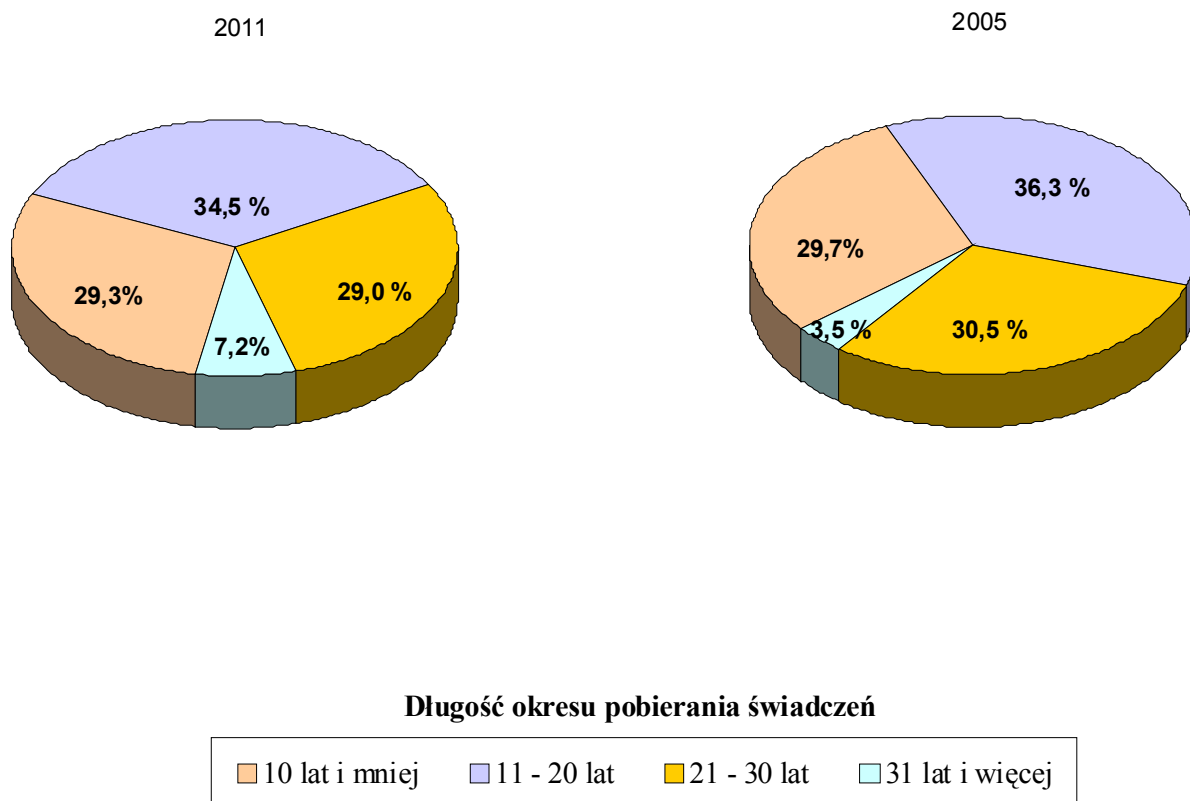
W 2011 r. dominującym przedziałem okresu pobierania emerytury był okres 16 – 20 lat, a w 2005 r. był to okres 11 – 15 lat.

Tab. 25 Okres pobierania emerytur według długości okresu ich pobierania w zależności od płci świadczeniobiorców

Okres pobierania emerytury*/	2011			2005		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
poniżej 6 lat	15,4	17,8	11,6	15,9	17,6	13,0
6 do 10 lat	13,9	14,6	12,7	13,8	15,8	10,5
11 do 15 lat	12,8	14,2	10,5	24,4	26,7	20,6
16 do 20 lat	21,7	23,2	19,5	11,9	11,0	13,4
21 do 25 lat	13,3	11,0	17,0	21,3	21,4	21,1
26 do 30 lat	15,7	15,0	16,7	9,2	5,9	14,5
31 i więcej lat	7,2	4,2	12,0	3,5	1,6	6,9
Przeciętny okres pobierania emerytury - w latach i m-cach	17_07	16_06	19_05	16_00	14_09	18_00

*/ bez emerytur z urzędu

Rys. 5 Struktura emerytur według długości okresu ich pobierania

Przeciętny okres pobierania emerytury wg niektórych grup zawodowych w porównaniu z poprzednim okresem badawczym prezentuje tabela 26.

W 2011 r. najdłużej wypłacano emerytury górnikom – 21 lat i 3 miesiące oraz twórcom i artystom 20 lat i 8 miesięcy. Okres pobierania emerytur, w porównaniu do roku 2005, wydłużył się przeciętnie 1-3 lata dla większości grup zawodowych. Jedynie dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą uległ zmniejszeniu o 1 rok i 4 miesiące.

Tab.26 Przeciętny okres pobierania emerytur */
według wybranych grup zawodowych w roku 2005 i 2011

Wyszczególnienie	Przeciętny okres pobierania emerytury**/	
	2011	2005
OGÓŁEM	17_07	16_00
w tym:		
kolejarzy	20_02	19_03
górników	21_03	18_01
nauczycieli	20_02	17_07
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	17_09	16_06
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	12_04	13_08
twórców i artystów	20_08	17_11
duchownych	13_11	11_04
pracowników spółdzielni prod.	15_08	14_01

*/ bez emerytur z urzędu

**/ w latach i miesiącach

Tab. 27 Struktura okresu pobierania emerytur*/ według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres pobierania emerytury*/						
		poniżej 6 lat	6 – 10	11 -15	16 - 20	21 – 25	26 - 30	31 i więcej lat
OGÓŁEM w tym:	100,0	15,4	13,9	12,8	21,7	13,3	15,7	7,2
kolejarzy	100,0	10,6	7,6	17,8	20,3	9,9	23,5	10,3
górników	100,0	7,5	8,3	12,0	15,3	20,2	28,2	8,5
nauczycieli	100,0	9,3	10,0	11,9	16,7	24,6	17,1	10,4
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	100,0	21,9	10,9	1,6	23,4	20,3	15,6	6,3
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	100,0	29,4	22,3	14,9	15,7	10,9	5,6	1,2
twórców i artystów	100,0	10,5	10,5	5,3	13,2	39,5	7,9	13,1
duchownych	100,0	16,3	20,9	20,9	9,3	32,6	-	-
pracowników spółdzielni prod.	100,0	24,2	12,9	14,5	14,5	19,4	10,5	4,0
pozostałe	100,0	15,9	14,4	12,6	22,5	12,6	15,0	7,0

**/ bez emerytur z urzędu*

Tabele 28 – 30 przedstawiają łączny okres pobierania świadczeń dla emerytów wychodzących w 2011 r. z systemu wypłat, tj. okres liczony łącznie z okresami świadczeń pobieranych przed przyznaniem emerytury, tzw. okres przebywania w systemie wypłat.

W tym przypadku przeciętny okres pobierania emerytury (łącznie z okresami wcześniej pobieranych świadczeń) wynosił 20 lat i 2 miesiące. Był zatem dłuższy średnio o 2 lata i 7 miesięcy od okresu pobierania w 2011 r. samej emerytury. Badani mężczyźni przebywali w systemie wypłat przez okres 19 lat i 3 miesiące, a kobiety przez okres 21 lat i 7 miesięcy.

Łączny okres pobierania świadczeń był również dłuższy o 2 lata i 1 miesiąc od okresu pobierania wg badania odnoszącego się do 2005 r.

Tab. 28 Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym osób pobierających emerytury*/ w zależności od płci i wieku w momencie wyjścia z systemu wypłat

Wiek	Przeciętny okres**/ przebywania w systemie wypłatowym		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	20_02	19_03	21_07
50 lat i mniej	2_08	2_08	-
51 - 55	7_03	7_01	7_07
56 - 60	7_02	7_02	7_02
61 - 65	9_00	8_01	10_03
66 - 70	13_05	12_05	15_09
71 - 75	18_06	17_10	19_11
76 - 80	22_02	21_06	23_06
81 - 85	25_07	24_09	26_09
86 - 90	28_10	27_10	30_03
91 - 95	31_09	30_05	33_02
96 lat i więcej	35_07	34_04	36_06

**/ bez emerytur z urzędu*

***/ w latach i miesiącach*

Najdłuższy łączny okres pobierania świadczeń w 2011 r. obserwujemy wśród osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 24 lata i 5 miesięcy oraz wśród twórców i artystów – 23 lata i 4 miesiące. W przypadku pierwszej grupy zawodowej różnica między okresem przebywania w systemie wypłat, a okresem pobierania wyłącznie emerytury wynosiła 6 lat i 8 miesięcy, a w przypadku twórców i artystów 2 lata i 8 miesięcy. Również znaczną różnicę w okresach pobierania świadczeń odnotowujemy wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Wynosiła ona 5 lat i 1 miesiąc (tabela 29).

Tab. 29 Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym osób pobierających emerytury*/ według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Przeciętny okres** / przebywania w systemie wypłatowym	
	2011	2005
OGÓŁEM	20_02	18_01
w tym:		
kolejarzy	22_02	20_04
górników	22_03	18_11
nauczycieli	20_08	17_10
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	24_05	19_03
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	17_05	15_08
twórców i artystów	23_04	18_11
duchownych	15_11	11_08
pracowników spółdzielni prod.	22_11	19_00
pozostałe	20_00	-

**/ bez emerytur z urzędu*

***/ w latach i miesiącach*

Tab. 30 Struktura okresu przebywania w systemie wypłatowym osób pobierających emerytury*/ według wybranych grup zawodowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres przebywania w systemie wypłatowym						
		poniżej 6 lat	6 – 10	11 -15	16 - 20	21 – 25	26 - 30	31 i więcej lat
OGÓŁEM w tym:	100,0	9,8	7,8	12,2	24,6	16,8	18,3	10,5
kolejarzy	100,0	5,9	3,5	16,2	22,5	13,8	24,0	14,1
górników	100,0	5,6	8,0	11,6	15,5	18,5	27,3	13,5
nauczycieli	100,0	8,5	9,3	11,8	16,2	24,7	18,0	11,5
osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia	100,0	1,6	1,6	4,6	21,9	29,7	20,3	20,3
osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą	100,0	7,4	10,5	21,1	29,6	20,9	7,9	2,6
twórców i artystów	100,0	-	5,3	5,3	18,4	47,4	10,5	13,1
duchownych	100,0	7,0	16,3	23,2	16,3	37,2	-	-
pracowników spółdzielni prod.	100,0	0,8	1,6	8,0	33,9	24,2	21,8	9,7
pozostałe	100,0	10,4	7,9	11,8	25,4	16,3	17,9	10,3

*/ bez emerytur z urzędu

IV. PODSUMOWANIE

Emeryci wychodzący z systemu wypłat – ogółem

1. W okresie wybranych czterech miesięcy (luty, maj, sierpień, listopad) 2011 roku z powodu zgonu, system wypłatowy emerytur opuściło 54,0 tys. osób, tj. przeciętnie 13,5 tys. osób w miesiącu.
2. Średni wiek emerytów wychodzących z systemu wypłatowego wynosił 76,7 lat. Mężczyźni opuszczali system średnio w wieku 76,4 lat, a kobiety w wieku 77,2 lat.
3. Średni wiek badanych w momencie przyznania emerytury wynosił 61,4 lat. Mężczyźni zaczęli pobierać emeryturę średnio w wieku 62,0 lat, a kobiety w wieku 60,5 lat.
4. Średni staż ogółem, jakim legitymowali się emeryci wychodzący z systemu wypłatowego to 33,4 lata, a ich średnie okresy składkowe – 32,1 lat.
5. W 2011 r. najwyższy odsetek emerytów wychodzących z systemu wypłatowego odnotowujemy w województwach o największej liczbie mieszkańców, tj. w województwie śląskim – 14,8% ogółu badanych, mazowieckim – 13,9%, dolnośląskim – 8,5%, łódzkim – 8,4%, wielkopolskim – 8,2% i małopolskim – 7,3%.
6. Osoby wychodzące w 2011 r. z systemu wypłat pobierały emeryturę przeciętnie przez 16 lat i 2 miesiące. Mężczyźni przeciętnie pobierali przez 15 lat i 4 miesiące, a kobiety o 2 lata i 2 miesiące dłużej.
7. Najdłużej wypłacano emerytury górnikom – 20 lat i 11 m-cy, twórcom – 20 lat i 3 m-ce oraz nauczycielom – 20 lat. Najkrótszy przeciętny okres pobierania emerytury - 11 lat i 5 m-cy, odnotowano wśród osób prowadzących działalność gospodarczą.
8. Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym wynosił 20 lat i 10 m-cy. Najdłużej przebywały w systemie osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 24 lat i 5 m-cy oraz pracownicy spółdzielni produkcyjnych – 23 lat i 3 m-ce.
9. Wśród ogółu badanych 5,0% stanowili świadczeniobiorcy, którzy oprócz emerytury otrzymywali również połowę renty lub pobierali całą rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznaną na skutek wypadku przy pracy czy choroby zawodowej lub też rentę przyznaną na podstawie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych (tzw. świadczenia zbiegowe).

Przeciętny okres pobierania emerytury przez rencistów otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe wynosił 18 lat i 4 m-ce, natomiast inwalidów wojennych, wojskowych i kombatantów 24 lat i 11 m-cy.

10. Wśród osób pobierających świadczenia zbiegowe różnica między okresem przebywania w systemie wypłat, a okresem pobierania wyłącznie emerytury wyniosła

6 lat. Najdłużej przebywały w systemie osoby pobierające oprócz emerytury również rentę z tytułu wypadku przy pracy. Łącznie pobierały one świadczenia przez okres 30 lat i 9 m-cy.

Emeryci wychodzący z systemu wypłat - bez świadczeniobiorców pobierających emerytury z urzędu

1. Średni wiek osób wychodzących z systemu wypłatowego wynosił 76,6 lat i był wyższy o 1 rok od przeciętnego wieku osób badanych w 2005 r. i o 1 rok i 7 m-cy od badanych w 2000 r.
2. W momencie zgonu, wieku emerytalnego, tj. 65 lat nie osiągnęło 10,9% badanych mężczyzn. W populacji kobiet wiek emerytalny - 60 lat nie został osiągnięty w 4,0% przypadków. W roku 2005 wśród mężczyzn odsetek ten wynosił 8,8%, a wśród kobiet 7,9%.
3. W momencie przyznania emerytury średni wiek badanych wynosił 60 lat i był wyższy w porównaniu z rokiem 2005 średnio o 2,5 roku. Mężczyźni zaczęli pobierać emeryturę średnio w wieku 61 lat, a kobiety mając 58,3 lat.
4. Ponad 67% badanych osób zaczęło pobierać emeryturę przed ustawowym wiekiem emerytalnym. Wśród mężczyzn odsetek tych osób wynosił 71,9%, a wśród kobiet 55,9%.
5. Średni staż ogółem badanych emerytów wynosił 35,1 lat (mężczyźni – 37,2 lat; kobiety – 31,7 lat), a średnie okresy składkowe – 33,7 lat (mężczyźni – 36,0 lat; kobiety – 30,0 lat).

6. Emeryci wychodzący w 2011 r. z systemu wypłat na skutek zgonu pobierali emerytury przeciętnie przez 17 lat i 7 miesięcy, a więc o 1 rok i 7 m-cy dłużej niż statystyczny emeryt wychodzący z systemu w 2005 roku.
Mężczyźni przeciętnie pobierali emeryturę przez 16 lat i 6 miesięcy, a kobiety o blisko 3 lata dłużej. W porównaniu z poprzednim okresem badawczym, przeciętny okres pobierania emerytury przez mężczyzn zwiększył się o 1 rok i 9 miesięcy, natomiast dla kobiet okres ten był dłuższy o 1 rok i 5 miesięcy.
7. W 2011 r. najdłużej wypłacano emerytury górnikom – 21 lat i 3 miesiące oraz twórcom i artystom 20 lat i 8 miesięcy. Okres pobierania emerytur, w porównaniu do roku 2005, wydłużył się przeciętnie 1-3 lata dla większości grup zawodowych. Jedynie dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą uległ zmniejszeniu o 1 rok i 4 miesiące.
8. Przeciętny okres przebywania w systemie wypłatowym wynosił 20 lat i 2 miesiące. Był zatem dłuższy średnio o 2 lata i 7 miesięcy od okresu pobierania w 2011 r. samej emerytury. Badani mężczyźni przebywali w systemie wypłat przez okres 19 lat i 3 miesięcy, a kobiety przez okres 21 lat i 7 miesięcy. Okres przebywania w systemie wypłatowym był również dłuższy o 2 lata i 1 miesiąc od okresu przebywania wg badania odnoszącego się do 2005 r.
9. Najdłuższy okres przebywania w systemie wypłatowym w 2011 r. obserwujemy wśród osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 24 lata i 5 miesięcy oraz wśród twórców i artystów – 23 lata i 4 miesiące.